

Woda – Alert Wodny – Indeks Wodny – stały monitoring

Janusz Zaleski

Politechnika Wrocławska/IMGW

Seminarium VI: WODA – ZASÓB ŻYCIA (endogeny potencjał) czy
zagrożenie?, 2 lipca 2020r., ZMP

WODA (w Polsce)

- ZASOBY: skromne – 630 mm opadu rocznie
- odnawialne przepływy rzeczne na mieszkańca – 1400-1600 m³ rocznie
- Retencja zbiornikowa – 6,5% rocznego odpływu
- Jakość wód powierzchniowych –
- Problemy: “zbyt mało wody”, “zbyt dużo wody”, zanieczyszczenie wód, skutki zmian klimatycznych
- Interesariusze: Gospodarka wodna – rząd /samorząd terytorialny/ mieszkańcy, podmioty gospodarcze, NGO, etc.

ALERT WODNY- GENEZA

- Inicjatywa prof. J. Hausnera - OEES
- nie przykładanie właściwej wagi przez kolejne ekipy rządzące dla problemów gospodarki wodnej
- reagowanie na sytuacje kryzysowe bez długofalowej zintegrowanej strategii
- Nadmierna centralizacja zarządzania
- Zapowiedź realizacji gigantycznych kontrowersyjnych inwestycji: żeglowność na Odrze i Wiśle, przekop Mierzei, etc.

GŁÓWNE TEZY

- Brak docenienia istniejących i przyszłych problemów gospodarki wodnej w kraju
- AKCYJNOŚĆ działań decydentów
- RETENCJA – problem źle rozwiązywany
- Brak integracji działań anty-suszowych z przeciwpowodziowymi
- CENTRALIZACJA zarządzania bez zlewniowego podejścia
- GOSPODARKA WODNA: od podporządkowania ochronie środowiska do podporządkowania żeglowności
- Nadchodzący problem z wodą w miastach – powodzie miejskie, racjonowanie zużycia, adaptacja do zmian klimatycznych

ALERTY WODNE – CDN.

- ALERT 1 – Grozi nam wielki kryzys wodny: 19.06.2020
https://oees.pl/wp-content/uploads/2020/06/Alert-WODNY_1.pdf
- ALERT 2 – Konieczna jest redukcja ryzyka powodzi i suszy: 27.06.2020
https://oees.pl/wp-content/uploads/2020/06/Alert-WODNY_2.pdf
- ALERT 3 – Woda w miastach: lipiec 2020 (w przygotowaniu)
- ALERT 4 – gospodarka wodna w strategicznych dokumentach rozwojowych: lipiec 2020 (w przygotowaniu)
- Kolejne tematy: ????

- *PUBLIKOWANE w periodyku GOSPODARKA WODNA*

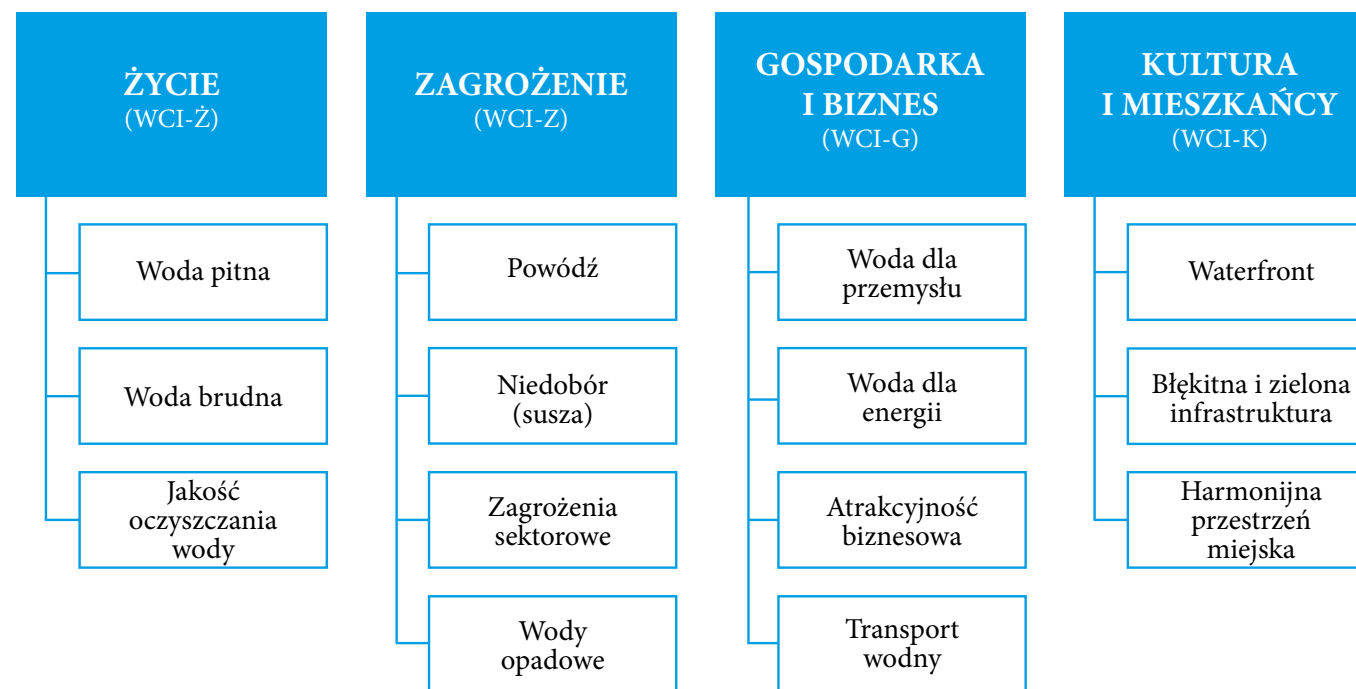
INDEKS WODNY

- Inicjatywa związana z Kongresem "Woda – Miasto – jakość życia" we Wrocławiu
- Metodyka przygotowana przez ARCADIS I AE w Krakowie pod egidą OEES Kraków
- ranking miast w 5 kategoriach z pod-rankowaniem dla miast średniej wielkości w zakresie stanu gospodarki wodnej według przyjętych kryteriów
- Pierwsza edycja – wrzesień 2019

INDEKS WODNY – obszary oceny

- **Cztery kluczowe obszary gospodarowania zasobami wody w mieście:**
- Obszar 1: Woda a jakość życia w miastach
- Obszar 2: Woda jako zagrożenie dla miast
- Obszar 3: Woda jako czynnik rozwoju gospodarczego miasta
- Obszar 4: Woda jako element krajobrazu, rozwoju kultury i rekreacji

OBSZARY I KATEGORIE OCENY POLITYKI WODNEJ MIAST*

* Water City Index 2019, GAP-ARCADIS, 2019

INDEKS WODNY – wyniki 2019

- Ranking główny – Sopot, Wrocław, Warszawa
- Ranking główny – miasta średniej wielkości – Szczytno, Zakopane, Augustów
- Ranking w kategorii „Życie” - Rzeszów, Sopot, Zamość
- Ranking w kategorii „Zagrożenie” – Zielona Góra, Suwałki, Grudziądz
- Ranking w kategorii „Gospodarka i biznes” – Warszawa, Wrocław, Płock
- Ranking w kategorii „Kultura i mieszkańcy” – Wrocław, Kraków, Szczecin

INDEKS WODNY - przyszłość

- Konieczne udoskonalenie metodyki
- Ranking ?
- dynamika zmian raczej niż statyczne wartości determinowane przez przeszłość – jak to ująć kryterialnie? Czy roczne zmiany są możliwe do ujęcia w kryteriach?
- Rozszerzenie teamu wykonawczego o przedstawicieli i ekspertów ZMP i innych organizacji samorządu lokalnego
- Kontynuowanie inicjatywy jako element stałego monitoring i punktu stałego Kongresu Wody we Wrocławiu

STAŁY MONITORING

- dynamika zmian raczej niż statyczne wartości determinowane przez przeszłość – jak to ująć kryterialnie?
- Czy roczne zmiany są możliwe do uchwycenia w kryteriach?
- Wiarygodne dane i wiarygodne gremium dokonujące oceny

KONKLUZJE

- Woda – problem dostrzegany tylko w sytuacjach ekstremalnych
- Zarządzanie: decentralizacja, dekoncentracja i ministerstwo, ALE gospodarki wodnej, morskiej i żeglugi śródlądowej
- Jakość wód – problem zaadresowany i coraz skuteczniej rozwiązywany przy istotnym wsparciu środkami polityki spójności UE i polskich funduszy celowych – kontynuacja konieczna
- Konieczne zintegrowane podejście do ochrony przed powodzią i zapobiegania suszy poprzez krajowy program retencji i regionalne/lokalne programy małej retencji
- Żeglowność – temat do analiz technicznych, środowiskowych, społecznych i EKONOMICZNYCH
- ALERTY WODNE – próba stworzenia polskiego think-tanku jako partnera merytorycznego dla decydentów
- INDEKS WODNY – temat do udoskonaleń i współpracy

Dziękuję za uwagę

Janusz.Zaleski@aspa.pl